

Rapsodia en blau - Espectacular orquídia rara trobada durant les enquestes a Papua Occidental

Escrit per Tim Knight, 20 de juliol de 2022

Escriptor sènior

[Més informació](#)

És l'equivalent botànic de topar amb un ocell del paradís. Una sèrie d'expedicions a un remot cim de la muntanya de Papua Occidental a la recerca d'una llegendària orquídia blava han aconseguit el premi.

Les enquestes conjuntes dirigides pel Centre de Conservació de Recursos Naturals de Papua Occidental (BBKSDA Papua Occidental) en col·laboració amb el personal de l'equip d'Indonèsia de Fauna & Flora Internacional (FFI) han ajudat a donar llum nova a una planta que ha capturat la imaginació de científics i entusiastes aficionats. Igual des que es va identificar per primera vegada com una espècie nova.

Per a BBKSDA i FFI, la història va començar el 2016, quan un equip que realitzava una enquesta biològica rutinària als boscos de Waigeo, una illa remota de Papua Occidental, va ensopegar amb una orquídia blava. Es creu que és la primera vegada que aquesta espècie (nom científic *Dendrobium azureum*) es documenta en estat salvatge.

BLAU VERDADER

Les autèntiques orquídiades blaves representen el sant grial per als aficionats a les orquídiades a tot arreu, perquè molt poques d'aquestes flors són blaves en el seu estat natural. Gairebé no se sap res de la població, la distribució i el cicle de vida d'aquesta espècie en concret, més enllà del fet que només es troba a Waigeo. Amb això en ment, West Papua BBKSDA ha dut a terme recentment una sèrie d'enquestes de seguiment a la Reserva Natural de East Waigeo, amb l'objectiu específic de buscar més orquídiades blaves a l'illa.

Recollida de dades sobre l'hàbitat de l'orquídia blava a la Reserva Natural de East Waigeo. Crèdit: Yanuar Ishaq DC/Fauna & Flora International

Amb el suport de membres de la comunitat local de Mayalibit Bay i del personal de FFI, l'equip d'enquesta dirigit per BBKSDA va registrar gairebé 80 plantes rares, incloses diverses espècies endèmiques. I, com demostren les imatges aquí, la seva recerca d'orquídies blaves va ser fructífera.

Una de les rares orquídiades blaves que es troben creixent com a epífit en un arbre petit. Crèdit: Yanuar Ishaq DC/Fauna & Flora International

Segons Budi Mulyanto, cap en funcions de West Papua BBKSDA, l'èxit de les últimes expedicions botàniques ha augmentat la nostra comprensió sobre la taxonomia, l'ecologia i la biogeografia de l'espècie i, en el procés, ha fet una contribució vital a la seva conservació.

"El redescobriment de *Dendrobium azureum* és una part important dels esforços per protegir els boscos de Raja Ampat, que també són la llar d'una altra vida salvatge única. A partir de l'exploració, vam conèixer quin tresor tenim i la quantitat d'esforç necessari per conservar-lo. Per tant, la col·laboració de múltiples parts interessades és la clau futura per preservar aquest bosc salvatge".

REVISIÓ VERMELLA

Yanuar Ishaq DC, membre de l'equip d'Indonèsia de FFI que va acompanyar l'expedició i va fotografiar l'orquídia, creu que l'estat de la planta a la Llista Vermella de la UICN mereix una reavaluació: "Aquesta espècie endèmica té una distribució estreta dins d'un hàbitat específic i una població de menys de 100 individus en estat salvatge. Amb aquesta valuosa informació, es pot proposar canviar l'estat de conservació de "No avaluat" a "En perill crític" per tal que els futurs esforços de protecció augmentin, basant-se en l'evidència científica i amb una normativa aplicable. Cada tipus d'ésser viu en un ecosistema és valuós i no volem perdre'n cap".

La
impressionant orquídia blava en tota la seva esplendor. Crèdit: Yanuar Ishaq DC/Fauna & Flora International

Els descobriments recents són només l'últim capítol de la notable saga de *Dendrobium azureum* , que va començar fa gairebé un segle. El personatge central és la intrèpida Evelyn Cheesman, que va abandonar el seu paper d'institutriz anglesa per estudiar entomologia als anys 20 abans d'embarcar-se en una sèrie d'expedicions en solitari a llocs remots, inclosa Nova Guinea i, ja ho heu endevinat, Waigeo.

LA DAMA DE LES MUNTANYES

Coneguda pels pobles indígenes que va trobar com "la dona que camina" i "la dama de les muntanyes", l'antiga institutriz va trobar que els turons estaven vius amb la vista d'orquídies. Cheesman va registrar i recollir nombroses espècies desconegudes pel món exterior. Entre aquests incloïa una orquídia blava trobada al cim d'un volcà extingit, el mont Nok, que es trobava entre els exemplars llegats posteriorment al Museu d'Història Natural de Londres.

Vista del mont Nok, a la reserva natural de East Waigeo. Crèdit: Fibrian Yusefa Ardi

Avancem ràpidament fins al 2013, quan el doctor André Schuiteman, un expert en orquídies del Royal Botanic Gardens de Kew, va descobrir una col·lecció d' orquídies *Dendrobium* sense nom en un calaix d'emmagatzematge del museu. Inclouen dos exemplars amb l'etiqueta 'Orquídia que creix als arbres; flors de color blau cel profund': informació suficient perquè Schuiteman sospita que estava mirant una espècie no descrita. Exàmens més detallats i comparacions acurades van confirmar la seva impressió inicial. Va anomenar la nova orquídia *Dendrobium azureum* .

ILLA DEL PARADÍS

Waigeo és la més gran de les 1.500 illes i illots que formen el remot i ric arxipèlag de Raja Ampat. A causa del seu aïllament geològic, l'illa és un focus d'evolució que ha donat lloc al tipus de riquesa d'espècies descrites per Charles Darwin com "les formes infinites més belles i meravelloses".

L'illa és coneguda entre els ornitòlegs com la llar de l'impressionant ocell del paradís de Wilson i del peculiar gall dindi Waigeo, així com de marsupials exòtics com el cuscus tacat de Waigeo. La

presència de l'orquídia blava només s'afegeix a la mística d'aquest extraordinari refugi de biodiversitat.

L'ocell del paradís de Wilson és endèmic de les selves tropicals de Waigeo i Batanta, Papua Occidental. Crèdit: Bjorn Olesen

Però aquesta joia de color blau no és de cap manera l'única meravella botànica endèmica d'aquest paradís remot. També s'han trobat a Waigeo formes úniques de rododendro, murta, saboneta i càntir, que insinuen l'existència d'altres rareses encara no descobertes. FFI està donant suport als nostres socis del país per ajudar a garantir que aquests boscos inestimables rebin la protecció que tant mereixen.